

MEDIÁCIÓS TÁJÉKOZTATÓ

Párkapcsolati krízis I Válási Mediáció I Üzleti Mediáció

A béke nem a konfliktus hiánya, hanem a konfliktus kezelésének képessége. Dan Millman

A mediáció egy speciális konfliktusmegelőző és -kezelési módszer, amely olyan vitás helyzetek megoldására alakult ki, ahol a felek már nem képesek közvetlenül megegyezni egymással.

Lényege, hogy a két vagy több fél vitájában, a konfliktusban állók beleegyezésével, egy külső, semleges, pártatlan harmadik résztvevő, a mediátor közvetítve segíti a feleket a közös megoldás kidolgozásában. A mediátor segít tisztázni a konfliktus természetét és olyan megoldást találni, amely az érintettek számára kielégítő, célja, hogy a vitában érintett felek kölcsönös megállapodással zárják a konfliktusukat.

Az Európai Unió fejlődésében a gazdasági unió érvényesül, a hatályos EK. irányelvek a mediátort független szakmai munkát végző szolgáltatóként határozza meg, a viták kezelésének alternatív eljárási lehetőségeként. Magyarországon 2002-ben fogadta el az országgyűlés a Közvetítésről szóló törvényt, 2012-ben a mediáció területén társadalmi szervezetek találhatók, melyek közül egyes szervezetek az EK irányelveknek megfelelő mediáció kialakulásán, változásai jogszabályai körül őrködnek. (pl. Magyar Fogasztók és Ügyfelek Országos Érdekvédelmi Szervezete, Magyarországi Állampolgári Jogvédő Központ stb.)

A közvetítői eljárásban a közvetítő mediátor dolga, hogy segítse a felek közötti párbeszéd helyreállítását. Meghallgatja a felek álláspontját és elősegíti, hogy az eljárás végén írásbeli megállapodás jöjjön létre. A bírósági eljárásokkal ellentétben, a közvetítői eljárás nem nyilvános és fontos szabály, hogy a közvetítőt kiemelten szigorú titoktartási kötelezettség terheli.

Az eljárás során tudomására jutott tényeket és adatokat nem hozhatja nyilvánosságra, még a perben eljáró bíró sem szerez tudomást az ott elhangzottakról.

A közvetítői eljárás során létrejött megállapodás azon részét, amely a felek között megindult peres eljárás tárgyát képezi, a bírósági eljárást vezető bíró egyezségbe foglalja és egy végzés keretében jóváhagyja. A jóváhagyott egyezség ugyanolyan kötőerővel bír, mintha a bíróság a hosszadalmasan, akár évekig is elhúzódó és jelentős költséggel járó peres eljárás lefolytatása után ítéletet hozna.

Mi történik a mediációs eljárás során?

Előkészítő ülés

A mediátorral történt kapcsolatfelvételt követően előkészítő ülésre kerül sor, amelynek során a mediátor külön-külön találkozik a konfliktusban érintett felekkel. A mediátor az előkészítő ülésen feltérképezi a konfliktus természetét, a legfontosabb csomópontokat, és segít feltárni és összegyűjteni azokat a témákat, amelyek a mediációs ülés fókuszában lesznek majd. Az előkészítő ülés arra is kiváló alkalom, hogy az ügyfél eldöntse, szeretne-e a mediátorral tovább dolgozni, kialakult-e az a bizalmi légkör, amelyben biztonságban érzi magát.

Mediációs ülés

Az első ülésen a mediátor ismerteti a mediációs eljárás kereteit, a folyamat lényeges elemeit, különös tekintettel az önkéntességre és a titoktartási kötelezettségre. A felek és a mediátor aláírják a mediációs eljárásra vonatkozó Megbízási szerződést. Ezt követően valamennyi érintett lehetőséget kap arra, hogy elmondja, ő hogyan látja a konfliktust. A mediátor irányított kérdésekkel, visszajelzésekkel segíti a folyamatot, valamint azzal, hogy a kommunikációt egy olyan mederben tartja, ami elősegíti a kölcsönös bizalom kialakulását, a személyes szükségletek és érdekek feltárását. Az ülés végén a mediátor összegzi, hogy meddig jutottak el a felek, és a jelen levők megbeszélik, hogy folytatják-e a mediációt egy következő üléssel, vagy megelégednek azokkal az eredményekkel, ameddig eljutottak.

Egy mediációs ülés általában két - három óra. A konfliktus típusától függően általában egy-három ülésre szokott szükség lenni.

Megállapodás

A sikeres mediációs eljárás végén a mediátor írásba foglalja az egyezséget. A megállapodás általában három részből áll:

- Főmegállapodás: tartalmazza mindazokat a kötelezettségeket és vállalásokat, amelyekben a felek megegyeztek, és azok kivitelezési módját is.
- Támogató megállapodás: ki, mit tesz meg azért, hogy a főmegállapodásban foglaltak valóban teljesüljenek.
- Helyreállító megállapodás: mit történik abban az esetben, ha a megállapodásban foglaltak nem teljesülnek. Mit tesznek ebben az esetben a felek.

Olyan esetben, amikor a felek között már peres eljárás van folyamatban, a mediációs eljárásban született egyezséget a mediátor olyan formában készíti el, hogy az benyújtható legyen a bíróságon. Amennyiben a peres felek azt közös nyilatkozatban kérik, a bíróság az egyezséget határozatba foglalja.

Utánkövetés

A mediációs eljárás végén a felek megegyezhetnek abban, hogy egy bizonyos idő elteltével (fél év, egy év) újra ránéznek együtt arra, hogy a megállapodásban foglaltak megfelelően működtethetők-e, vagy szükség van valamilyen változtatásra. Van, hogy egy a felekkel kölcsönösen folytatott telefonbeszélgetés vagy e-mail váltás is elegendő, de az is előfordul, hogy újra leülnek az érintettek, hogy a tapasztalatokat átbeszéljék, és a mediátor segítségével az esetleges változtatások módját kidolgozzák.

Különtárgyalás

A mediációs eljárás során bármikor lehetőség nyílik arra, hogy ha akár a felek, akár a mediátor, ha ennek szükségét érzi, különtárgyalást kezdeményezzen. Ez azt jelenti, hogy ilyenkor a mediátor külön ül le beszélgetni az érintettekkel. A mediátor titoktartási kötelezettsége a különtárgyalás esetén a távol levő féllel szemben is fenn áll, a különtárgyaláson elhangzottakból csak annyit oszthat meg a másikkal, amire engedélyt kapott. Különtárgyalásra általában akkor kerül sor, ha az egyeztetés egy ponton erőteljesebben elakad.

Végrehajtható-e a megállapodás?

A megállapodás több módon tehető végrehajthatóvá. Amennyiben közvetítői eljárásban a felek között megállapodás jött létre, annak egyezségként történő jóváhagyása érdekében bármelyik fél – vagy akár együttesen – kérhetik a **bíróságtól az egyezségi kísérletre idézést**. A bíróság által jóváhagyott egyezség a jogerős ítélettel egyenértékű, végrehajtható.

A közvetítői eljárásban létrejött megállapodás **közjegyzői közokiratba** foglalható, így végrehajthatóvá tehető.

Egy peres eljáráshoz képest, mennyi idő alatt lesz kézzelfogható a mediáció eredménye?

Míg egy peres eljárás évekig elhúzódhat, a mediáció akár hetek alatt eredményre vezethet. Nem ritka az olyan helyzet, amikor 3 óra alatt egyezségre jutnak a felek.

A mediátor köteles visszautasítani a felkérést:

ha a felek bármelyikével szemben összeférhetetlenség merül fel, mely az alábbi okok valamelyikének vagy azok együttes fennállása esetén áll fenn:

- a közvetítő valamelyik felet már egy másik ügyben képviseli
- az érintett felek bármelyikével rokoni kapcsolatban áll
- a felek bármelyikével munkaviszonyban, vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban, tagsági viszonyban áll
- érintett az ügyben
- elfoglalt az üggyel kapcsolatban